

Národní kroj

První světová válka znovu vyvolala potřebu veřejně se přihlásit k odkazu předešlých generací a manifestovat své češství, podobně jako tomu bylo v době národního obrození. Jedním z těchto projevů se stalo oblékání tzv. národního kroje, respektive toho, co se v městském prostředí za národní kroj mohlo považovat. Šlo o více či méně přijatelně stylizované oděvy inspirované lidovými kroji. Na národním kroji byly používány nejčastěji motivy z kroje kyjovského a piešťanského. Především proto, že v okolí Kyjova i Piešťan se kroj stále nosil, a také proto, že tyto kroje byly bohatě vyšívané a tudíž odkazovaly na bohaté tradice předků. Kromě prvků z našeho lidového prostředí se na národním kroji používaly také motivy ostatních národů.

Národní kroj se nosil hlavně ve městech a postupně se rozšiřoval i do oblastí, kde se původní lidový oděv již nedochoval. Národní kroj se oblékal především na významné svátky a události spojené s příležitostí ukázat nositelovo národní smýšlení.

Je pozoruhodné, že národní kroj nosily téměř výhradně ženy a dívky. Také při různých slavnostech v nich tančí především ženy a dívky (Majáles v Orlové 1934, Národní slavnosti 1937 Orlová). Muži místo národního kroje oblékali kroj sokolský nebo chodili v civilu s viditelnou trikolorou. Také většina dochovaných fotografií zobrazuje pouze

ženy a dívky v národních nebo regionálních krojích, a muže v sokolských krojích. Pravděpodobnou příčinu můžeme hledat v konzervativnosti žen. Ženy byly nositelkami tradic a kroje odkládaly později než muži. Také do svého oděvu později přijímaly módní prvky. Naopak muži do svého oděvu rychleji vstřebali prvky městského módního oděvu a také kroj mnohem dříve odložili. V některých oblastech ženy nosily kroje i o jednu či dvě generace déle než muži.

Dívky v národních krojích na dožínkách
(1. polovina 20. století)

Manželé Hanečkovi
(30. léta 20. století)

Převoz ostatků obětí Životické tragédie 24. června 1945

Děvčátka v národních krojích ve slavnostním průvodu v Bohumíně
(40. léta 20. století)

Vítání prezidenta Masaryka ve Fryštátě 6. července 1930

Majáles v Orlové 1934